

Suunnitelmallista loistorjuntaa
jo vuodesta 2012

NÄYTTEENOTTO-OHJE; SUOLISTOLOISTUTKIMUS

205_24

DIREKTIV FÖR PROVTAJNING: <https://lammasmaailma.fi/far-varlden-pa-svenska/>

Hyvä tapa loistartuntojen torjunnassa perustuu tilakohtaiseen loistorjuntasuunnitelmaan. Suunnitelmassa mietitään tilan mahdollisuudet laidunkierron järjestämiseen, laidunten riittävyys ja laidunolosuhteiden seuranta, loisten munien säännöllinen seuranta papananäytteistä ja tarvittaessa oikeaan aikaan ja oikealla tavalla toteutetut loislääkitykset. Tavoitteena on tartunnan pitäminen laitumilla niin alhaisena, etteivät loiset aiheuta karitsoille sairastumista tai kasvun hidastumista. Suunnitelmaa on usein syytä täydentää yksityiskohtaisella *Laidunnussuunnitelmalla-TH*. **Loisten munia kannattaa etsiä papanoista silloin, kun loiset ovat aktiivisia ja tuottavat munia; uuhilla paras ajankohta on huhti-toukokuu ennen laitumelle laskua, karitsoilla tyypillisesti 3-4 viikon laidunnuksen jälkeen tai juuri ennen vieroitusta. Karitsoiden tilannetta tulee seurata loppukesälläkin.** Loisten aiheuttamia maksavaurioita voidaan todeta teurastamalla, juoksutusmaha- ja suolistovaurioita voidaan epäillä tyypillisten oireiden perusteella tai todeta kuolinsyytutkimuksissa.

Ulostenäytteenottoon poimittavat yksilöt

1. Uuhien loistilanteen seuranta keväällä ennen laitumelle laskua:

- ✓ Kuusi (-9) satunnaisesti valittua ensikertaa karitsoivaa uuhta, jotka ovat edellisenä kesänä laiduntaneet viljellyillä laitumilla. Mikäli lampolaan on vuoden sisällä hankittu runsaasti ostoeläimiä, näytteenotto on rääätälöitävä erikseen. Ota yhteyttä: [info\(at\)lammasmaailma.fi](mailto:info(at)lammasmaailma.fi)

2. Karitsanäytteet eli laidunten loiskuormituksen seuranta keski- ja loppukesällä:

- ✓ Kuusi satunnaisesti valittua karitsaa jokaiselta laitumelta, joiden loistilannetta halutaan selvittää = näyte 6 yksilöstä omaan hanksaan / tutkittava eläinryhmä, pienempi määrä ei ole yhtä luotettava, karitsoita ei tarvitse tunnistaa yksilöllisesti, ryhmä riittää

3. Luonnonlaitumet: Näytteenotto suunnitellaan tapauskohtaisesti. Ota yhteyttä sähköpostitse.

4. Loislääkkeen tehon seuranta 7-14 päivää mahdollisen lääkityksen jälkeen: Näytteenotto on rääätälöitävä tapauskohtaisesti. Ota yhteyttä sähköpostitse.

Näytteiden lähetys

Näytteet tulee kerätä samana päivänä, kun ne lähetetään tutkittavaksi. Ne tulee myös jäädyttää jääkaappilämpötilaan ennen pakkaamista ja postitusta. Näytteiden lähetyspäiviä ovat **maanantai-tiistai**. Näytteet tulee lähettää Postin palvelupisteestä kirjeenä (ei pakettina). **Lähtettäminen maksaa 2 kirjemerkin verran (4,60 eur)**. Lähetysosoite: Lammasmaailma Oy, Metsälammentie 20, 34130 Ylinen.

Näytteenotto

Vinkkejä karitsanäytteenottoon: www.lammasmaailma.fi

Näytteenotto on helpointa märehäytämisen ja makaamisen jälkeen. Laita käteesi kertakäyttöhansikas. Työnnä etusormesi kärki eläimen peräaukkoon ja pyörittele sormeasi. Kun eläin ulostaa, kerää suoraan hansikkaaseen 8-10 papanaa tai n. ruokalusikallinen. Näytteen voi ottaa maasta, mikäli se on aivan tuore ja olet nähnyt, mikä eläin sen papanoi. Käännä hansikas nurin ja sulje se. Kirjoita hanksaan tai tarraan vedenkestävällä tussilla näytteen järjestysnumero (1-9). Kirjoita sähköiseen läheteeseen uuhien nimi/korvanro tai karitsoista ryhmätiedot. Pakkaa näytteet sisäpussiin ja sitten lähetyskoteloon. **Täytä kotisivuiltamme löytyvä sähköinen lähete** ja laita lähetyksen mukaan vain paperinen saate (käännä).

Tulokset

Saat tulokset sähköpostiisi pääsääntöisesti näytteiden saapumista seuraavan vuorokauden aikana. Vastaukseen sisältyvät tiedot loismunien määrästä ja lajeista sekä **eläinlääkärin antama analyysi ja suositukset jatkotoimista**. Suositukseen sisältyy myös ohje seuraavasta näytteenotosta.